

„Dokumentalista – tudományos–műszaki információs szervező”-képzés a Szovjetunióban

A fenti – némileg körülményes – szakképesítés-megjelöléssel látja el a moszkvai *Állami Történelmi–Levéltári Főiskola* azon végzettjeinek a diplomáját, akik tudományos–műszaki információs szakjára jártak.

A szak megnyitását 1975-ben határozták el, a tényleges képzés 1977-ben vette a kezdetét. Az első hallgatók már 1978 elején végeztek. Ez úgy vált lehetővé, hogy a korábban még a tudományos–műszaki levéltári szakra beiskolázott hallgatókat tanulmányaik közepén erre az új szakra irányították át. Az első „rendes” évfolyam 1978 júniusában végzett. A tanulmányi idő: három szemeszter.

Az új szak tantervét még nem tartják kiérleltnek, azaz olyanoknak, amely kielégíthetné a 80-as és 90-es évek információs szervezőjével szemben támasztható követelményeket. Egyelőre kevés idő jut a matematikai (az összes óra 6%-a) és az informatikai (az összes óra 7%-a) felkészítésre, több szükséges ismeretkör (pl. államigazgatási ismeretek) bele sem került a tantervbe, és a gyakorlatok sem helyezkednek el elvszerűen a képzésben.

A tanterv továbbfejlesztéséhez azoknak a prognózisoknak a tanulmányozásával kezdtek hozzá, amelyek a 15–20 év múlva megvalósuló Szovjetuniót próbálják körülírni. Ezen az alapon azután a következőképpen határozták meg azt a követelményrendszert, amelynek meg kell feleltenie a *jövő információs szervezőit*:

legyenek széles profilú szakemberek,
 rendelkezzenek elmélyült társadalomtudományi ismeretekkel és szilárd kommunista meggyőződéssel,
 legyenek alapos elméleti felkészültségük és szakismertük,
 az alkotómunka követelményei jegyében dolgozzanak.

A fenti követelményrendszert *hat nagy funkcionális feladatcsoportba sűrítették*, s ezzel mintegy azokat a munkakör típusokat is leírták, amelyeket a kiképzendő információs szervezőknek el kell majd látniuk. E munkakör típusok az alábbiak:

- a tudományos–műszaki információs tevékenység szervezése, irányítása, tervezése és gazdaságtana;
- forrásismeret és dokumentációs–könyvtári munka (beszerzés, osztályozás, katalógizálás, tárolás);
- a dokumentumok analitikus–szisztematikus feltárása és az információs anyagok készítése (szemlék, téma-dokumentációk, referátumok, annotációk, bibliográfiák);
- a dokumentáris információk keresése, referenz és tájékoztató munka;
- a tudományos–műszaki ismeretek propagálása;
- a tudományos kutatás szervezése és vezetése a

tudományos–műszaki információ, a dokumentalisztika és az archivisztika területén.

A következő lépésben azokat a *konkrét ismereteket és készségeket* részletezték, amelyek a szóban forgó munkakörök eredményes ellátásához szükségesek.

A tantervi reform előkészítése a tantárgyak megfogalmazásával ért véget. A tervbe vett 33 *tantárgy* a következő: az SZKP története, a marxizmus–leninizmus filozófiája, politikai gazdaságtan, a marxizmus–leninizmus etikája és esztétikája, tudományos kommunizmus, a szovjet népgazdaság története, a szocialista ipar gazdaságtana, a Szovjetunió állami intézményeinek története és szervezete, a tudomány és technika története és legújabb eredményei, államigazgatási ismeretek, felsőbb matematika, matematikai logika, rendszerelmélet, fizika, információs technika és feltérési módszerek, dokumentalisztika, archivisztika, könyvtártudomány és bibliográfia, szovjet jog, programozás és számítástechnika, a szakma propedeutikája, az információs tevékenység szervezete, gazdaságtana, tervezése és irányítása, informatika, információkereső rendszerek, az automatizált információfeltérési tervezése, szabványosítás a tudományos–műszaki információs rendszerben, a tudományos–műszaki dokumentumok és kiadványok rendszere, a dokumentáris információ szemantikus feldolgozása, mikrofilmtechnika és mikrofilmes módszerek az információs folyamatokban, a tudományos kiadványok szerkesztése, a tudományos–műszaki archívumok, a tudományos propaganda elmélete és gyakorlata, idegen nyelv.

/NIKITIN, P. I.: Model' specializista–organizatora NTI. = Naucsno-Tehnicoszka Informacija, I. sor. 11. sz. 1978. p. 1–5./

(Futala Tibor)

Tájékoztató szakemberképzés a Csehszlovák Tudományos Akadémia hálózatában

A Csehszlovák Tudományos Akadémia hálózatában dolgozó tájékoztatók képzésével és továbbképzésével intenzívebben a 70-es évek elején kezdtek foglalkozni. 1974-ben nagyarányú, az akadémiai tudományos munkatársak 30 százalékára kiterjedő *felmérést végeztek*. Ennek részint az volt a célja, hogy megállapítsák: *milyen a munkatársak készségi szintje az információk használatát illetően*. Részint pedig annak felderítése, hogy az információközvetítő munkatársaknak milyen a felkészültségük.

A felmérés nyomán a *Csehszlovák Tudományos Akadémia Alapkönyvtára és Tudományos Információs Köz-*